

การถอดองค์ความรู้สู่ช่องทาง

การผลิตมันสำปะหลังคุณภาพสูง

ของกลุ่มแปลงใหญ่มันสำปะหลังตำบลบึงแก้ว อำเภอนนสอาด จังหวัดอุดรธานี

๐ สถานที่ตั้งของกลุ่ม : เลขที่ 280 หมู่ที่ 8 ตำบลบึงแก้ว อำเภอนนสอาด จังหวัดอุดรธานี พื้นที่ดำเนินการ : ตำบลหนองนาง ตำบลบึงแก้วและตำบลใกล้เคียง สมาชิกแปลงใหญ่ : 75 ราย พื้นที่ดำเนินการ : 1,323 ไร่

๐ นายศิริเทพ ศิริวรรณหอม ประธานกลุ่มแปลงใหญ่มันสำปะหลังตำบลบึงแก้ว

กล่าวว่า “ขั้นตอนแรกก่อนการวางแผนปลูก ต้องเริ่มจากการรู้จักดิน ซึ่งคนส่วนใหญ่ มักคิดว่ามีเงินซื้อปุ๋ยมากน้อยเพียงใด แต่ความจริงแล้วต้องรู้จักคุณภาพดินก่อน : รู้ดิน ต้องมีการวิเคราะห์คุณภาพดินในพื้นที่แปลงปลูก จึงจะหาปริมาณความต้องการปุ๋ยที่เหมาะสมต่อการผลิตมันสำปะหลัง : รู้ปุ๋ย รวมถึงการหาพันธุ์มันสำปะหลังที่เหมาะสมกับพื้นที่ แข็งแรง ต้านทานโรค และให้ผลผลิตดี มีการบริหารจัดการทรัพยากรที่มีให้เกิดประโยชน์สูงสุด สามารถลดต้นทุนการผลิตได้”

กระบวนการผลิตมันสำปะหลัง

การคัดเลือกพันธุ์ : เลือกใช้พันธุ์คุณภาพดี ต้านทานโรค

พันธุ์ที่กลุ่มเลือกปลูก :- พันธุ์ห้วยบง ๑๐

- พันธุ์เวียงชัย (ได้รับสนับสนุนจากบริษัทไทยวา)

การเตรียมดินปลูก

1. ใส่ปุ๋ยอินทรีย์ 500 ก.ก./ไร่/ปี หรือใส่ขี้ไก่แกลบ 35 ก.ก./ไร่ พร้อมด้วย ไล่ดีโลมท์ (ได้รับสนับสนุนจากสถานีพัฒนาที่ดินอุดรธานี) เพื่อปรับ PH ของดินให้เหมาะสม
2. ครั้งแรกไถเตรียมดิน (บุกเบิก) โดยใช้พาล 3 ทิ้งไว้ 7 - 14 วัน
3. ไถแปรด้วยจานพรวน หรือพาล 7 เพิ่มความสามารถในการเก็บกัก ความชื้นของดิน และมันสำปะหลังลงง่ายขึ้น
4. ไถพรวนโรตารีพรวนดินเตรียมยกร่องปลูกมันสำปะหลัง

ระยะปลูก

ระยะห่างร่อง 150 เซนติเมตร

ระยะห่างต้น 60 เซนติเมตร

การปลูก

ใช้เครื่องปลูกมันสำปะหลัง ช่วยลดเวลาในการทำงาน และสามารถปลูกมันสำปะหลังได้มากกว่า 20 ไร่/วัน

การดูแลรักษา

การใส่ปุ๋ย

- สูตร 25 - 7 - 15 ปุ๋ยเกล็ดละลายน้ำ (เร่งต้นระยะแรก) อัตราการใช้ 200 กรัม ต่อไร่ 20 ลิตร จดพ่น จำนวน 3 ครั้ง ได้แก่ 3 สัปดาห์ - 1 เดือน 1.5 เดือน และ 2.5 เดือน
- สูตร 15 - 7 - 30 ปุ๋ยเกล็ดละลายน้ำเพื่อจืดพ่นใบพืชโดยตรง (เร่งหัว เพิ่มสี เพิ่มขนาด ความหวาน) อัตราการใช้ 50-100 กรัม ต่อไร่ 20 ลิตร จดพ่นช่วงอายุ 3 เดือน ขึ้นไป จำนวน 2 ครั้ง

• **ปุ๋ยเคมีทางดิน** สูตร 15 - 7 - 18 ใส่ช่วงอายุ 60 - 90 วัน ปริมาณ 25 ก.ก./ไร่

• **ธาตุอาหารรอง** แมกนีเซียมคลอไรด์ปริมาณ 300 กรัมต่อไร่

แคลเซียมคลอไรด์ (CaCl₂) ปริมาณ 250 กรัมต่อไร่

การให้น้ำ

: เนื่องจากสภาพดินของสมาชิกส่วนใหญ่เป็นดินทรายไม่อุ้มน้ำเกิด การชะล้างพังทลายได้ง่าย แปลงเรียนรู้จึงได้นำเทคโนโลยี

ระบบน้ำหยดอัตโนมัติ ซึ่งเป็นการให้น้ำและปุ๋ยแก่มันสำปะหลังไป พร้อมกันมาใช้ในการแปลงเรียนรู้การปลูกมันสำปะหลัง โปรแกรม คอมพิวเตอร์ในการคำนวณเวลา ปริมาณการให้น้ำ ปุ๋ย ที่จะให้แก่มัน สำปะหลังในแต่ละครั้ง

การเตรียมก่อนพันธุ์

: เลือกใช้ก่อนพันธุ์มันสำปะหลัง คุณภาพดี จากต้นพันธุ์อายุ 8-12 เดือน สด ใหม่ ไม่ช้ำ ไม่มีโรคและแมลง ตัดไว้ไม่เกิน 15 วัน ความยาวประมาณ 20 - 25 เซนติเมตร มีตาไม่น้อยกว่า 5 - 7 ตาต่อท่อน

กำจัดวัชพืช

มีการกำจัดวัชพืช 2 ครั้ง ปลูกครั้งแรกพ่น สารกำจัดวัชพืชก่อนงอกทันทีหลังปลูกมัน สำปะหลังครั้งที่สอง เมื่อมันสำปะหลัง มีอายุ 3.5 - 4 เดือน

โรคที่สำคัญ

• โรคใบด่างมันสำปะหลัง

เชื้อไวรัส :

Si Lankan cassava mosaic virus (SLCMV)

• มหะนำโรค

แมลงหริ่งขาวยาสูบ

• อาการของโรค

ใบด่าง เหลือง ใบลดรูปทรง ลำต้นแคระแกร็น

การป้องกัน

- สำรวจแปลงอย่างสม่ำเสมอ เมื่อพบต้นที่แสดงอาการ ควรจัดการทำลายทันที ซึ่งการสำรวจแปลง ควรดำเนินการดังนี้

ครั้งที่ 1 สำรวจเมื่อต้นมันสำปะหลังอายุ 1 เดือน โดยเฉพาะ

แปลงที่นำต้นมาจากแปลงใกล้เคียงที่ระบาดของโรค

หรือสำรวจเมื่ออายุ 2 เดือน ในแปลงที่ไม่ได้นำต้น

มาจากแปลงที่อยู่ในพื้นที่เสี่ยง

ครั้งที่ 2 สำรวจมันสำปะหลังอายุ 4 เดือน

ครั้งที่ 3 สำรวจมันสำปะหลังก่อนเก็บเกี่ยว

การเก็บเกี่ยว

เก็บเกี่ยวผลผลิต

ช่วงอายุ 8 - 12 เดือน

ราคาจำหน่าย

• ขึ้นอยู่กับฤดูกาลผลิต

(อ้างอิงข้อมูลกลุ่ม จำหน่ายปี 2566)

• พ.ค. - ส.ค. ราคา 2.50 บาท/ก.ก.

• ก.ย. - พ.ย. ราคา 3.20 บาท/ก.ก.

• ธ.ค. - มี.ค. ราคา 3.75 บาท/ก.ก.

• เม.ย. - ส.ค. ราคา 1.88 บาท/ก.ก.

แหล่งจำหน่าย

• ทำ MoU กับบริษัทไทยวา

• บริษัท ไทยน่านมันสำปะหลัง จำกัด

• โรงแปงชาวนิต

๐ เปรียบเทียบต้นทุน ก่อน - หลัง การนำเทคโนโลยีมาใช้

	ต้นทุนเฉลี่ยต่อไร่ (บาท)	ผลผลิตเฉลี่ยต่อไร่ (ตัน)	ราคา/กก. (เฉลี่ย)	รายได้	รายได้สุทธิ (บาท)	เปอร์เซ็นต์แบ่ง (%)
ก่อน	6,500	3	3.75	11,250	4,750	21- 22
หลัง	7,525	5.5	3.75	20,625	13,100	24 -26 (ขึ้นอยู่กับฤดูกาลปลูก)

การนำเทคโนโลยีการใช้ในการผลิต สามารถเพิ่มผลผลิตต่อไร่ได้ถึง ร้อยละ 83 โดยที่ต้นทุนเพิ่มขึ้นเพียงร้อยละ 15 ทำให้รายได้สุทธิเพิ่มขึ้น จาก 4,750 บาทต่อไร่ เป็น 13,100 บาทต่อไร่ ทำให้มีรายได้เพิ่มขึ้นถึง ร้อยละ 175

การพัฒนากลุ่ม

- การสนับสนุนด้านความรู้ทางวิชาการและเทคโนโลยีที่ทันสมัย
- การบริหารจัดการกลุ่มเพื่อสร้างความเข้มแข็ง พัฒนาทุกๆด้าน เพื่อนำไปสู่เป้าหมายผลประโยชน์ร่วมกันของกลุ่ม
- การแปรรูปเพิ่มมูลค่าและการตลาด